

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

2021-02-18 Nr. (18.18-31-1 Mr) RM-7267

DĖL GYVENTOJŲ PAJAMŲ IR TURTO DEKLARAVIMO 2021 METAIS

Nuolatiniai Lietuvos gyventojai¹ iki **2021 m. gegužės 3 d.** privalo deklaruoti 2020 m. turėtą turtą ir gautas pajamas.

Asmenys, nuolatiniais Lietuvos gyventojais tapę dėl per dvejus vienas paskui kitą einančius kalendorinius metus Lietuvoje išbūtų 280 dienų skaičiaus, tų kalendorinių metų, kuriais jie atvyko į Lietuvą, pajamų mokesčio deklaracijas privalo pateikti iki kitų po atvykimo kalendorinių metų gruodžio 31 dienos; atvykusieji į Lietuvą 2020 m., 2020 m. mokestinio laikotarpio deklaracijas pateikti privalės iki 2021 m. gruodžio 31 dienos.

1. Kurie gyventojai privalo deklaruoti turtą?

GTDĮ² 2 str. 1 dalyje pateikto pareigybių (priežasčių) sąrašo 9 punktą buvo pakeistas 2020 m. gruodžio 23 d. įstatymu Nr. XIV-139³, kuriuo nustatyta pareiga deklaruoti turtą Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės darbuotojams (įskaitant padedančius įgyvendinti Valstybės kontrolės uždavinius ir (ar) vykdančius vidaus administravimą, atliekančius ūkinio ir (ar) techninio pobūdžio funkcijas), ir jų šeimų nariams.

2020 m. gruodžio 31 d. turimą turtą deklaruoti privalės Valstybės kontrolės darbuotojai, tokią pareigą turėję dar iki 2020 m. gruodžio 23 d. įstatymo Nr. XIV-139 įsigaliojimo, t. y. gyventojai, turtą deklaruojantys dėl šeimų narių 2020 m. eitų pareigų, nurodytų GTDĮ 2 str. 1 dalyje, pageidaujantys gauti paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti⁴, jų šeimų nariai, ir, kaip ir ankstesniais metais – valstybės kontrolierius, jo pavaduotojai, valstybės tarnautojai, šių asmenų šeimų nariai.

Iki 2021 m. liepos 1 d., t. y. iki 2020 m. gruodžio 23 d. įstatymo Nr. XIV-139 įsigaliojimo, asmenims, neturėjusiems pareigos deklaruoti turto, šio įstatymo nuostatos taikomos deklaruojant 2021 metų ir vėlesnių metų turtą.

Kaip ir ankstesniais metais, 2020 m. turėtą turtą deklaruoja GTDĮ 2 straipsnio 1 dalyje išvardyti gyventojai:

- politikai ir jų šeimų nariai;
- nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių vadovai, jų pavaduotojai ir jų šeimų nariai;
- visų biudžetinių įstaigų (muziejų, teatrų, bibliotekų, socialinių paslaugų centrų, globos namų ir pan.) vadovai, jų pavaduotojai ir jų šeimų nariai, taip pat šių įstaigų padalinių (nesančių kitame struktūriniame padalinyje) vadovai, jų pavaduotojai ir jų šeimų nariai;
- viešųjų įstaigų, kurių steigėja ar dalininkė yra valstybė ar savivaldybė, vadovai, vadovų pavaduotojai. Pavyzdžiui, mokymo įstaigų, ligoninių, poliklinikų, mokymo centrų, pensionatų, socialinės globos įstaigų ir kitų įstaigų, kurių teisinė forma yra viešoji įstaiga, o steigėja ar dalininkė – valstybė ar savivaldybė, vadovai, jų pavaduotojai ir jų šeimų nariai;

¹ Toliau - gyventojai.

² Lietuvos Respublikos gyventojų turto deklaravimo įstatymas.

³ Lietuvos Respublikos gyventojų turto deklaravimo įstatymo Nr. I-1338 2 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymas.

⁴ Pagal Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymą.

- akcinių bendrovių, kurių akcininkė yra valstybė ar savivaldybė (neatsižvelgiant į tai, kokia akcijų dalis priklauso valstybei (savivaldybei)), vadovai, jų pavaduotojai ir jų šeimų nariai;
- valstybės ir savivaldybių įmonių vadovai, jų pavaduotojai ir jų šeimų nariai;
- valstybės tarnautojai ir jų šeimų nariai;
- teisėjai, notarai, antstoliai, prokurorai, valstybinių aukštųjų mokyklų vadovai, Respublikos Prezidento ar Seimo paskirtų valstybinių (nuolatinių) komisijų ir tarybų pirmininkai, jų pavaduotojai ir nariai, viešosios informacijos rengėjas ir (ar) skleidėjas tarybų ir (ar) valdybų nariai, vadovai, jų pavaduotojai, vyriausieji redaktoriai, jų pavaduotojai, redaktoriai, jų pavaduotojai ir kitas išvardytas pareigas 2020 m. ėję gyventojai bei jų šeimų nariai.

Gyventojai, pageidaujantys gauti paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti pagal Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymą, ir jų šeimų nariai, taip pat turi pareigą deklaruoti turtą.

Be to, turtą deklaruoti privalo 18 metų sulaukę nuolatiniai Lietuvos gyventojai, taip pat asmenys, sulaukę 18 metų ir vyresni, kurie Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ nustatyta tvarka įgijo teisę nuolat gyventi Lietuvoje. Šie gyventojai turi deklaruoti vieną kartą tų kalendorinių metų, kuriais jie sulaukė 18 metų arba kuriais įstatymo nustatyta tvarka įgijo teisę nuolat gyventi Lietuvoje, gruodžio 31 d. turėtą tokį turtą:

1) nekilnojamąjį daiktą, įskaitant nebaigtą statyti statinį, kurio nuosavybės teisės nėra įregistruotos Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registre;

2) lėšas, turimas ne Lietuvos Respublikos bankuose ir kitose kredito įstaigose, jeigu jų bendra suma viršija 1 500 Eur;

3) meno kūrinius, brangakmenius, juvelyrinius dirbinius, tauriuosius metalus, kurių vieneto vertė viršija 1 500 Eur;

4) pasiskolintas ir negražintas lėšas, jeigu jų bendra suma viršija 1 500 Eur;

5) paskolintas ir nesusigražintas lėšas, jeigu jų bendra suma viršija 1 500 Eur;

6) vertybinius popierius, jeigu jų bendra vertė viršija 1 500 Eur.

Jeigu 18 metų sulaukęs ar teisę nuolat gyventi Lietuvoje įgijęs gyventojas tokio turto neturi, tai turto deklaruoti jam nereikia.

2. Kaip deklaruojamas turtas?

Turtas deklaruojamas Metinėje gyventojų (šeimos) turto deklaracijoje (FR0001 forma)⁵.

Gyventojai, privalantys deklaruoti turtą dėl 2020 metais jų pačių ir (ar) jų sutuoktinių eitu GTDĮ 2 str. 1 dalyje pareigų, taip pat turtą deklaruoti privalantys 18 metų sulaukę nuolatiniai Lietuvos gyventojai bei sulaukę 18 metų ir vyresni asmenys, pagal Lietuvos Respublikos įstatymą „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ įgiję teisę nuolat gyventi Lietuvoje, deklaraciją ir jos priedus turi pateikti elektroniniu būdu per Valstybinės mokesčių inspekcijos elektroninio deklaravimo sistemą⁶ (<http://deklaravimas.vmi.lt>).

3. Kokį turtą reikia deklaruoti politikams, valstybės tarnautojams, pareigūnams ir kitiems gyventojams?

Gyventojai, kuriems pareiga deklaruoti turtą atsirado dėl 2020 m. eitu pareigų, ir jų šeimų nariai, gyventojai, pageidaujantys gauti paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti, ir jų šeimų nariai deklaruoja tokį 2020 m. gruodžio 31 d. turėtą turtą:

1) nekilnojamąjį daiktą, įskaitant nebaigtą statyti statinį;

2) kilnojamąjį daiktą, kuriam pagal teisės aktus nustatyta privaloma teisinė registracija;

3) pinigines lėšas, turimas kredito įstaigose ir ne jose, jeigu jų bendra suma viršija 1 500 Eur;

4) pasiskolintas ir negražintas lėšas, jeigu jų bendra suma viršija 1 500 Eur;

5) paskolintas ir nesusigražintas lėšas, jeigu jų bendra suma viršija 1 500 Eur;

6) meno kūrinius, brangakmenius, juvelyrinius dirbinius, tauriuosius metalus, kurių vieneto vertė viršija 1 500 Eur;

7) vertybinius popierius, jeigu jų bendra vertė viršija 1 500 Eur.

⁵ Patvirtinta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. vasario 9 d. įsakymu Nr. VA-13 „Dėl Metinės gyventojų (šeimos) turto deklaracijos formos ir jos užpildymo, teikimo ir tikslinimo taisyklių patvirtinimo“.

⁶ Toliau - VMI EDS.

Deklaracijoje turi būti nurodomas ir Lietuvoje, ir užsienio valstybėje turimas turtas. Nekilnojamojo ar kilnojamojo daikto vertė nurodoma pagal jo įsigijimo kainą, o jei ši kaina labai skiriasi nuo rinkos kainų, tai nurodoma jo tikroji rinkos kaina.

Gyventojai, pageidaujantys gauti paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti, ir jų šeimų nariai turto deklaracijoje privalo nurodyti ne tik turėtą turtą, bet ir visas 2020 m. gautas pajamas, užpildydami deklaracijos priedą FR0001P „Gautos pajamos“.

4. Kurie gyventojai privalo deklaruoti metines pajamas?

Pajamas deklaruoti privalo:

4.1. gyventojai, gavę B klasės pajamų, t. y. pajamų, nuo kurių GPM⁷ apskaičiuoti ir sumokėti privalo jie patys, pavyzdžiui, gavę tokių pajamų:

- už parduotą ar kitokiu būdu perleistą nuosavybėn nepraėjus 10 metų nuo įsigijimo žemę, pastatą ar kitą nekilnojamąjį daiktą, laikomą tokiu pagal prigimtį (išskyrus būstą, kai iš jo perleidimo gautoms pajamoms yra taikoma mokesčio lengvata);

- už parduotą ar kitokiu būdu perleistą nuosavybėn automobilį, žemės ūkio techniką ar kitą teisiškai registruojamą daiktą, kai toks turtas perleistas nuosavybėn nepraėjus 3 metams nuo įsigijimo;

- paskirstytąjį pelną (dividendų) iš individualios įmonės, ūkinės bendrijos ar mažosios bendrijos;

- iš individualios veiklos. Verslo liudijimą turėjęs ar individualią veiklą įregistravęs gyventojas metines pajamas deklaruoti privalo, net jei individualios veiklos pajamų negavo;

- palūkanų;

- kitų apmokestinamųjų pajamų iš gyventojų ar iš užsienio valstybės;

4.2. politikai, pareigūnai, valstybės tarnautojai, valstybės bei savivaldybės įmonių ir akcinių bendrovių, kurių akcininkė yra valstybė ar savivaldybė, vadovai, jų pavaduotojai, biudžetinių įstaigų vadovai, jų pavaduotojai ir jų šeimų nariai, kitas GTDĮ 2 str. 1 dalyje nurodytas pareigas 2020 m. ėję gyventojai bei jų šeimų nariai.

Metines pajamas jie privalo deklaruoti, neatsižvelgiant į tai, kokias pajamas per 2020 m. mokestinį laikotarpį yra gavę;

4.3. gyventojai, privalantys perskačiuoti metinį NPD⁸.

Tai – gyventojai, kuriems su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų gavimo vietoje pritaikytų NPD suma yra didesnė už visą jiems taikytiną metinį NPD.

Metinis NPD, palyginus jį su darbo užmokesčiui per metus pritaikytų NPD suma, gali sumažėti dėl premijų ar kitokių vienkartinų išmokų gavimo, išaugusio darbo užmokesčio, gautų įvairių rūšių apmokestinamųjų pajamų, ligos išmokų ir pan.

Sumažėjus metiniam NPD, gyventojui atsiranda pareiga perskačiuoti metinį NPD, pateikti metinę pajamų mokesčio deklaraciją ir sumokėti joje apskaičiuotą GPM.

Savarankiškai apskaičiuoti taikytiną metinį NPD galima pasinaudojus VMI prie FM interneto svetainėje skelbiama metinio NPD skaičiuokle:

https://www.vmi.lt/cms/metinio-neapmokestinamojo-pajamu-dydzio-skaiciuokle?rqtj#_48_INSTANCE_EzXdu7vAgIW5_=https%3A%2F%2Fwww.vmi.lt%2FPP%2FMNPDskaiciuokle%2Findex.html%3F;

4.4. gyventojai, privalantys perskačiuoti ir sumokėti GPM, taikant progresinius GPM tarifus.

2020 m. pajamoms viršijus tam tikrus dydžius, taikomas progresinis GPM tarifas. Tokiais atvejais perskačiuoti GPM ir sumokėti deklaracijoje apskaičiuotą jo sumą pareiga tenka pajamas gavusiam gyventojui.

Perskačiuoti ir sumokėti GPM, taikant progresinius mokesčio tarifus, privaloma, kai:

4.4.1. 2020 m. gautų šių pajamų bendra suma yra didesnė nei 104 277,60 Eur (84 VDU⁹):

- su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų (neįskaitant apskaičiuotų už 2018 m. ar ankstesnius metus);

- tantjemų ar atlygio už veiklą stebėtojų taryboje ar valdyboje, paskolų komitete;

- autorinių atlyginimų (tik gautų iš darbdavio);

⁷ Gyventojų pajamų mokestis.

⁸ Metinis neapmokestinamasis pajamų dydis.

⁹ Vidutinių šalies darbo užmokesčių suma, taikoma apdraustųjų asmenų 2020 m. valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti.

– MB¹⁰ vadovo (ne MB nario) pagal civilinę paslaugų sutartį už vadovavimą MB.

Nuo 104 277,60 Eur viršijančios tokių pajamų sumos, taikant 32 proc. mokesčio tarifą, turi būti apskaičiuojamas ir sumokamas GPM;

4.4.2. 2020 m. gautų šių apmokestinamųjų pajamų bendra suma yra didesnė nei 148 968 Eur (120 VDU):

- autorinių atlyginimų, gautų ne iš darbdavio;
- honorarų;
- turto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn;
- turto nuomos;
- MB vadovo (MB nario) pagal civilinę paslaugų sutartį už MB suteiktas paslaugas ar atliktus darbus;

– kitų pajamų ne iš darbo santykių (išskyrus nurodytas 4.4.1 papunktyje, taip pat pajamas, kurioms taikomas tik 15 proc. GPM tarifas, t. y. individualios veiklos pajamas, pajamas iš paskirstytojo pelno, ligos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros ir ilgalaikio darbo išmokas).

Nuo 148 968 Eur viršijančios tokių pajamų sumos, taikant 20 proc. mokesčio tarifą, turi būti apskaičiuojamas ir sumokamas GPM;

4.4.3. **gyventojai, pageidaujantys pasinaudoti mokesčio lengvatomis.**

Pavyzdžiui, metines pajamas turės deklaruoti metinį NPD prisitaikyti pageidaujantis gyventojas, kuris dirbo ne visus 2020 m. arba kuriam priklausantis NPD darbo užmokesčio gavimo vietoje nebuvo taikomas. Dėl nuo 2020 m. liepos 1 d. padidinto metinio NPD GPM permoka susidarys ir tiems gyventojams, kuriems NPD buvo taikyti, išmokant darbo užmokestį. Kadangi metinis NPD padidėjo 2020 m. viduryje, o, deklaruojant pajamas, pritaikomas visų 2020 metų pajamoms, su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų gavę gyventojai, kurių metinės pajamos yra mažesnės nei 32 547,16 Eur, siekiantys pasinaudoti visu metiniu NPD ir susigrąžinti GPM permoką, turi deklaruoti 2020 m. pajamas.

Mokesčio lengvatoms taikomos, sumokėjus tokias įmokas:

- gyvybės draudimo;
- pensijų kaupimo;
- palūkanas už iki 2009 m. sausio 1 d. gautą kreditą būstui įsigyti;
- už profesinį mokymą ar studijas arba grąžinus studijų kreditą ar jo dalį (nesvarbu, už pirmąjį ar paskesnį profesinį mokymą, pirmas ar paskesnes studijas įmokos sumokėtos);
- už pastatų, statinių remonto ir apdailos darbus (išskyrus renovavimo darbus);
- už lengvųjų automobilių remonto paslaugas;
- už nepilnamečių (iki 18 metų) vaikų, įvaikių, globotinių, kuriems nustatyta nuolatinė globa šeimoje, priežiūros paslaugas.

Mokesčio lengvatomis pasinaudoti ir susigrąžinti dalį GPM galima tik pagal pateiktą pajamų mokesčio deklaraciją, todėl gyventojai, siekiantys jomis pasinaudoti, turi deklaruoti metines pajamas.

Kokioje deklaracijoje deklaruojamos 2020 metais gautos pajamos?

2020 metų pajamos, kaip ir 2019 metų, deklaruojamos pajamų mokesčio deklaracijoje (GPM311 forma¹¹). Patogiausia ir paprasčiausia užpildyti deklaracijas ir pateikti elektroniniu būdu per VMI Elektroninio deklaravimo informacinę sistemą (adresu: <https://deklaravimas.vmi.lt/>), pasinaudojus jau 2020 m. įdiegta programine priemone - **vedliu**.

Pasitikslinti, ar reikia deklaruoti turtą ir (ar) metines pajamas, galima, paskambinus į VMI telefonu 1882 arba VMI svetainėje <https://www.vmi.lt/evmi/isankstine-rezervacija> skelbiamais telefonų numeriais.

Gyventojai, pageidaujantys paremti pasirinktus paramos gavėjus ir (ar) politines partijas, iki 2021 m. gegužės 3 d. turi pateikti Prašymus pervesti pajamų mokesčio dalį paramos gavėjams ir (ar) politinėms partijoms (FR0512 forma).

VMI prie FM **primena**, kad gyventojų, privalančių deklaruoti 2020 m. gautas metines pajamas, tačiau to nepadariusių iki š. m. gegužės 3 d., Prašymai pervesti pajamų mokesčio dalį

¹⁰ Mažoji bendrija.

¹¹ Pavyzdinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM311 forma patvirtinta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2019 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. VA-93 „Dėl Pavyzdinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM311 formos ir jos priedų formų ir jų užpildymo, pateikimo bei tikslinimo taisyklių patvirtinimo“.

paramos gavėjams ir (ar) politinėms partijoms (FR0512 forma) nenagrinėjami ir GPM dalis nepervedama, todėl paremti pasirinktus subjektus siekiantiems gyventojams yra labai svarbu pajamų deklaravimo prievolę įvykdyti laiku.

Teisės departamento direktorė

Rasa Virvilienė

